

Borusan EnBW Enerji İstanbul, Türkiye

Saros Hibrit Güneş Enerjisi Santrali

[Başlık]

Doc. No. P0032602-2-1-03 – Temmuz 2023

Rev.	0
Açıklama	Taslak
Hazırlayan	S. Meral, M. Gash, F. Turan
Kontrolörler	E. Doğru
Onaylayan	T. Çınar
Tarih	Temmuz 2023

Saros Hibrit Güneş Enerjisi Santrali
[Başlık]

Rev.	Açıklama	Hazırlayanlar	Kontrolörler	Onaylayan	Tarih
0	Taslak				Temmuz 2023
1	Şirket yorumlarına göre revize edildi				

Çeviri dahil tüm hakları saklıdır. Bu belgenin hiçbir bölümü orijinalinden farklı amaçlar için RINA Consulting Mühendislik Limited Şirketi'nin yazılı izni olmaksızın, üçüncü şahıslara ifşa edilemez,

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1 GİRİŞ	2
1.1 PROJE NEDİR?	2
1.2 PROJE NEREDE BULUNUYOR?	2
1.2.1 En Yakın Yerleşim Yerleri	2
1.2.2 Proje Alanının Yakınındaki Diğer Güneş ve Rüzgar Enerjisi Projeleri	4
1.3 PROJENİN ANA BİLEŞENLERİ NELERDİR?	4
1.3.1 Ana Proje Faaliyetleri ve Programı Nelerdir?	5
1.4 PROJE İNŞAAT MALZEMELERİ ŞANTİYEYE NASIL ULAŞACAK?	5
1.5 GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ NASIL ELEKTRİK ÜRETİR?	7
2 PROJE GEREKÇESİ	7
2.1 NEDEN PROJEYE İHTİYAÇ DUYULDU?	7
3 PROJENİN POTANSİYEL ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİLERİ VE FAYDALARI	8
3.1 ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ DEĞERLENDİRME SÜRECİ	8
3.2 KİMLERE DANIŞILDI VE GELECEKTE HANGİ DANIŞMALAR İLE ÇALIŞMA YAPILACAK?	8
3.3 SAHADAKİ MEVCUT ÇEVRESEL VE SOSYAL KOŞULLAR NELERDİR?	9
3.4 ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİLERİN VE FAYDALARIN ÖZETİ	9
3.5 ETKİLER NASIL YÖNETİLECEK VE AZALTILACAK?	14
3.6 PROJE HAKKINDA NASIL DAHA FAZLA BİLGİ EDİNEBİLİRİM?	15
3.7 NASIL SÖZ SAHİBİ OLURUM?	15

TABLO LİSTESİ

Tablo 1-1: Çevre Yerleşimler	2
Tablo 1-2: Proje Alanına Yakın Diğer Güneş Enerjisi Projeleri	4
Tablo 3-1: Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler ve Hafifletme Önlemleri	10

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1-1: Proje yeri	3
Şekil 1-2: Proje Alanı Çevresindeki En Yakın Yerleşim Yerleri	4
Şekil 1-3: Küme 1'e Erişim	6
Şekil 1-4: Küme 2 ve Küme 3'e Erişim	6
Şekil 1-5: Güneş Çiftliği Şeması	7

1 GİRİŞ

Borusan EnBW Enerji Yatırımları ve Üretim A.Ş. ("Borusan", "Proje Sahibi", "Şirket") Türkiye'de Çanakkale ili Bodurlar, Kocalar, Dedeler ve Kovandagi mevkiinde 140.62 hektarlık bir alanda 93.9998 MW kurulu güce sahip Saros Hibrit Güneş Enerji Santrali (bundan böyle "Saros GES", "Proje", "güneş çiftliği" olarak anılacaktır) kurmak ve işletmeyi planlamaktadır. Santralin tahmini yıllık elektrik üretimi 551.988.000,00 kWh/yıldır.

Proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu hazırlanmış ve 01 Nisan 2022 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇŞB) tarafından onaylanmıştır. Saros Hibrit GES'in finansmanını sağlayan proje için Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED) çalışması yapılmıştır.

Borusan, ulusal mevzuata ve uluslararası iyi uygulama standartlarına uygun çalıştığını göstermeye kendini adanmıştır. Bu taahhüde uygun olarak, bu Teknik Olmayan Özet (NTS), ÇSED'in temel bulgularına ilişkin bir genel bakış sunar. Bu NTS, projeyi, planlanan güneş enerjisi santralinin etkilerini değerlendirmek için yapılan çalışmaların ana bulgularını kısaca anlatmakta ve bu tür çevresel ve sosyal etkileri en aza indirmek için alınan önlemleri özetlemektedir.

Bu NTS'nin amacı, Proje ile bir şekilde ilgilenebilecek herkese bilgi sağlamaktır.

1.1 PROJE NEDİR?

Saros RES Yardımcı Kaynak GES Projesi kapsamında 140,62 ha alan üzerine 93,99 MW kapasiteli 23 adet Tamamlayıcı Kaynak GES kurulması planlanmaktadır. Saros Rüzgar Enerji Santrali, Yardımcı Kaynaklı Güneş Enerjisi Santrali ile birlikte toplam 231.9998 MW kurulu güce sahip olacaktır.

1.2 PROJE NEREDE BULUNUYOR?

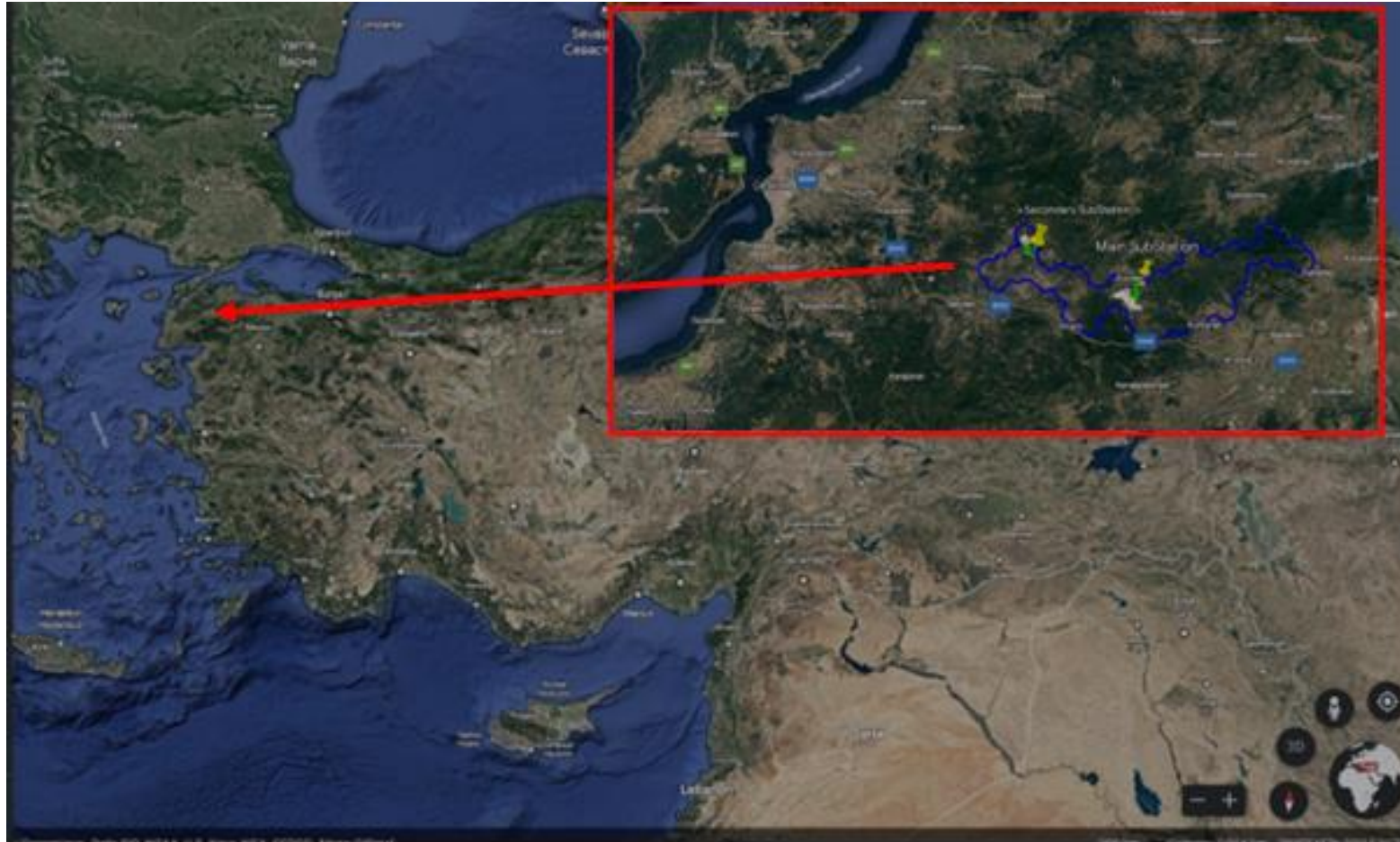
Proje, Çanakkale İli Çan ve Merkez İlçelerinin idari sınırları içerisinde yer almaktadır. Proje Sahası 140.62 hektarlık bir alanı kaplamaktadır. Proje konumu Şekil 1-1'de gösterilmiştir.

1.2.1 En Yakın Yerleşim Yerleri

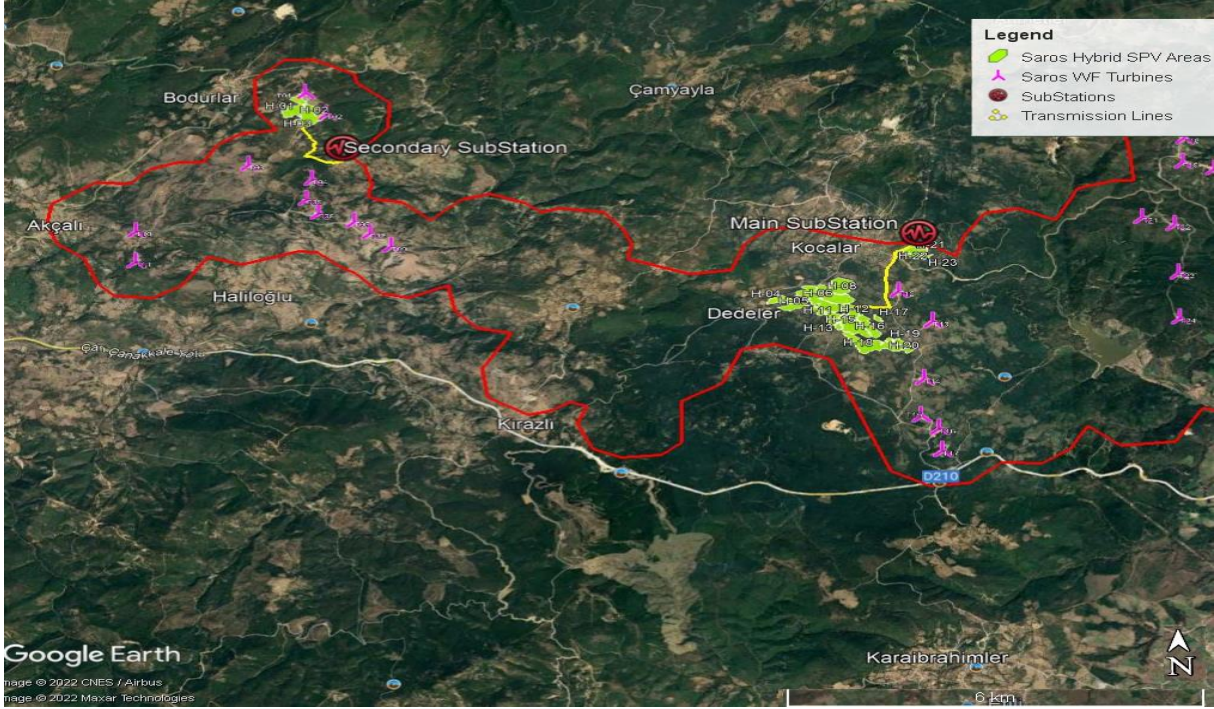
Projeye en yakın yerleşim yeri Dedeler Köyü olup, onu Kocalar ve Bodurlar Köyleri izlemektedir. En yakın mesken, Dedeler Köyü'ndeki Hibrit Güneş Enerjisi Alanı H04'ün yaklaşık 200 m batısında yer almaktadır. Çevredeki yerleşim yerlerinin proje ile ilgili konumları aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. Şekil 1-2 ve proje bileşenlerine olan mesafeler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1-1: Çevre Yerleşimler

Yerleşim Yeri	En Yakın Proje Bileşeni	Mesafe(m)
Dedeler Köyü	Hibrit Solar PV Alanı – H04	200
Kocalar Köyü	Hibrit Solar PV Alanı – H21	380
Bodurlar Köyü	Hibrit Solar PV Alanı – H01	850
Çanakkale Şehir Merkezi	Hibrit Solar PV Alanı – H01	20.000

Şekil 1-1: Proje yeri

Şekil 1-2: Proje Alanı Çevresindeki En Yakın Yerleşim Yerleri

1.2.2 Proje Alanının Yakınındaki Diğer Güneş ve Rüzgar Enerjisi Projeleri

XX

Tablo 1-2: Proje Alanına Yakın Diğer Güneş Enerjisi Projeleri

1.3 PROJENİN ANA BİLEŞENLERİ NELERDİR?

Güneş enerjisi santrali, PV modüllerinin kurulumuna ek olarak, aşağıdaki destekleyici altyapıyı da içerir:

- Montaj yapıları (ve uygun olduğunda izleme motorları)
- Kablolama
- DC-AC akım invertörleri
- Transformatörler
- OG ve HC Şalt
- Denetleyici Kontrol ve Veri Toplama (SCADA) Sistemi
- Şebekeye iletim
- Aşağıdakiler dahil ilgili altyapı ve yardımcı programlar:
  - Çitler ve CCTV dahil alan güvenliği,
  - Saha içi trafo merkezi, bağlantı binası, kontrol binası, bekçi kulübesi ve yedek parça deposu dahil olmak üzere binalar,
  - Erişim yolu ve dahili yol ağı,
  - Yağmursuyu altyapısı ve drenaj sistemi.

Ön proje düzeni Şekil 1-4'te gösterilmiştir.

1.3.1 Ana Proje Faaliyetleri ve Programı Nelerdir?

Projenin inşaat süresinin 15 ay (bitkisel toprak sıyırma işleri için 3 ay, inşaat işleri için 8 ay, montaj ve devreye alma için 8 ay olup, ilgili faaliyetlerin paralel olarak devam etmesi beklenmektedir) sürmesi planlanmıştır. Her proje aşamasında gerçekleştirilecek ana faaliyetler aşağıda verilmektedir:

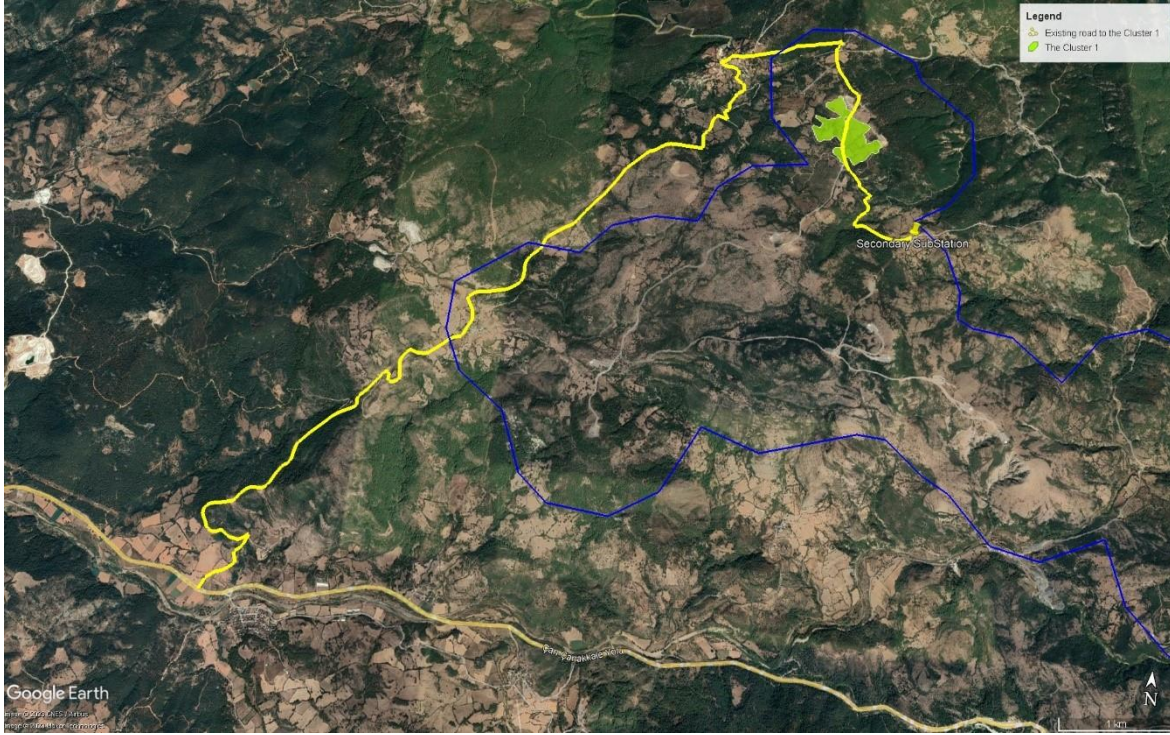
Proje aşaması	Her aşama için çalışmalar
Mobilizasyon	Yer teslimi
	Geçici hizmet hizmetlerinin kurulması
	Tesiste yaşam alanlarının kurulması
	Geçici konteynerlerin elektrik tesisatı
Yapı	Arazi hazırlığı
	Montaj Sistemi Kurulumu
	Pano Kurulumu
	Elektrik tesisatı
	Sisteme Bağlantı
Operasyon	YEKDEM'e bağlantı
	Şebekeye Bağlantı

1.4 PROJE İNŞAAT MALZEMELERİ ŞANTİYEE NASIL ULAŞACAK?

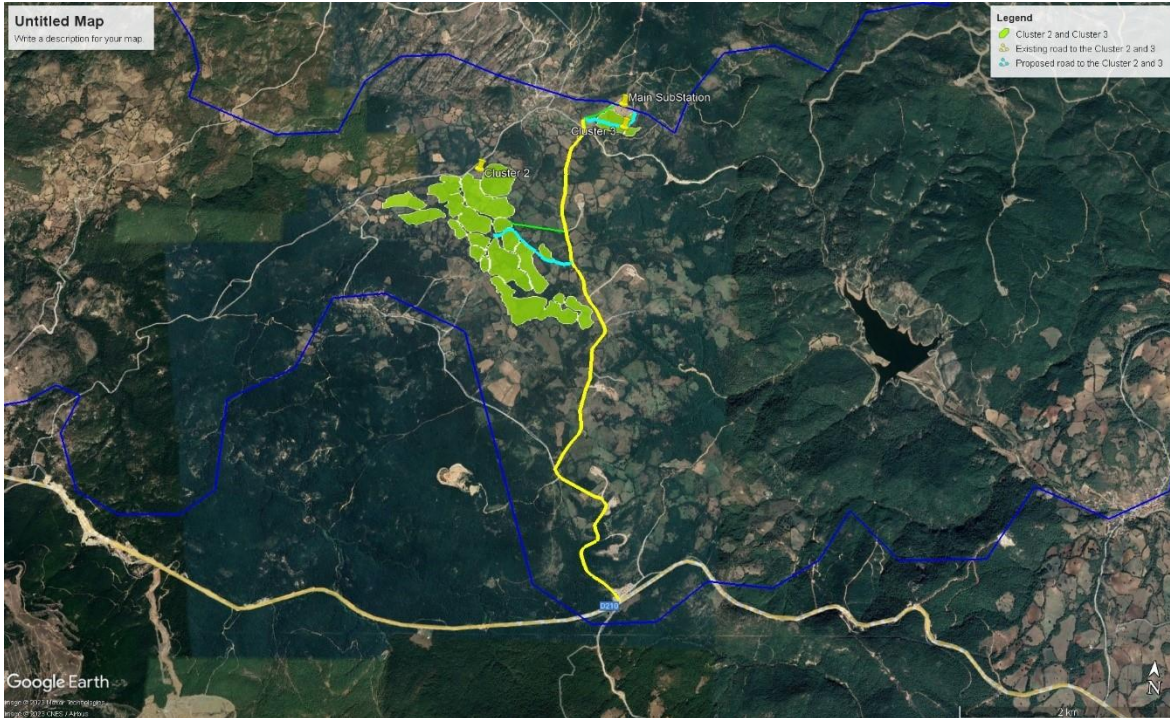
Proje kapsamında sadece arazi düzenlemesi ve montajı yapılacak olup, herhangi bir malzeme teminine ihtiyaç duyulmayacaktır. İhtiyaç halinde en yakın tüm yasal izinlere sahip malzeme ocaklarından ücret karşılığı temin edilecektir. Mevcut ve iyileştirilmiş erişim yolları aşağıda verilen haritada gösterilmiştir (Şekil 1-3 ve Şekil 1-4).

Güneş paneli modüllerinin transferi, geliştirilecek Güzergah Planına göre düzenlenecektir. Panel fabrikası ile Proje sahası arasındaki PV panellerin teslimat rotası, Yönlendirme Planına göre belirlenecektir. Araçla ulaşım D210 Çan Çanakkale Yolu üzerinden sağlanmaktadır; Aşağıdaki şekiller, sahaya ulaşmak için kullanılan ana yolları göstermektedir.

- Saha erişimi 1: Batı kümesindeki (Küme 1) panel alanlarına erişim için saha erişimi-1 (bkz.Şekil 1-3).
- Saha erişimi 2: Orta kümede (Küme 2) ve kuzeydoğu kümesinde (Küme 3) bulunan türbinlere erişim için (bkz.Şekil 1-4).

Şekil 1-3: Küme 1'e Erişim

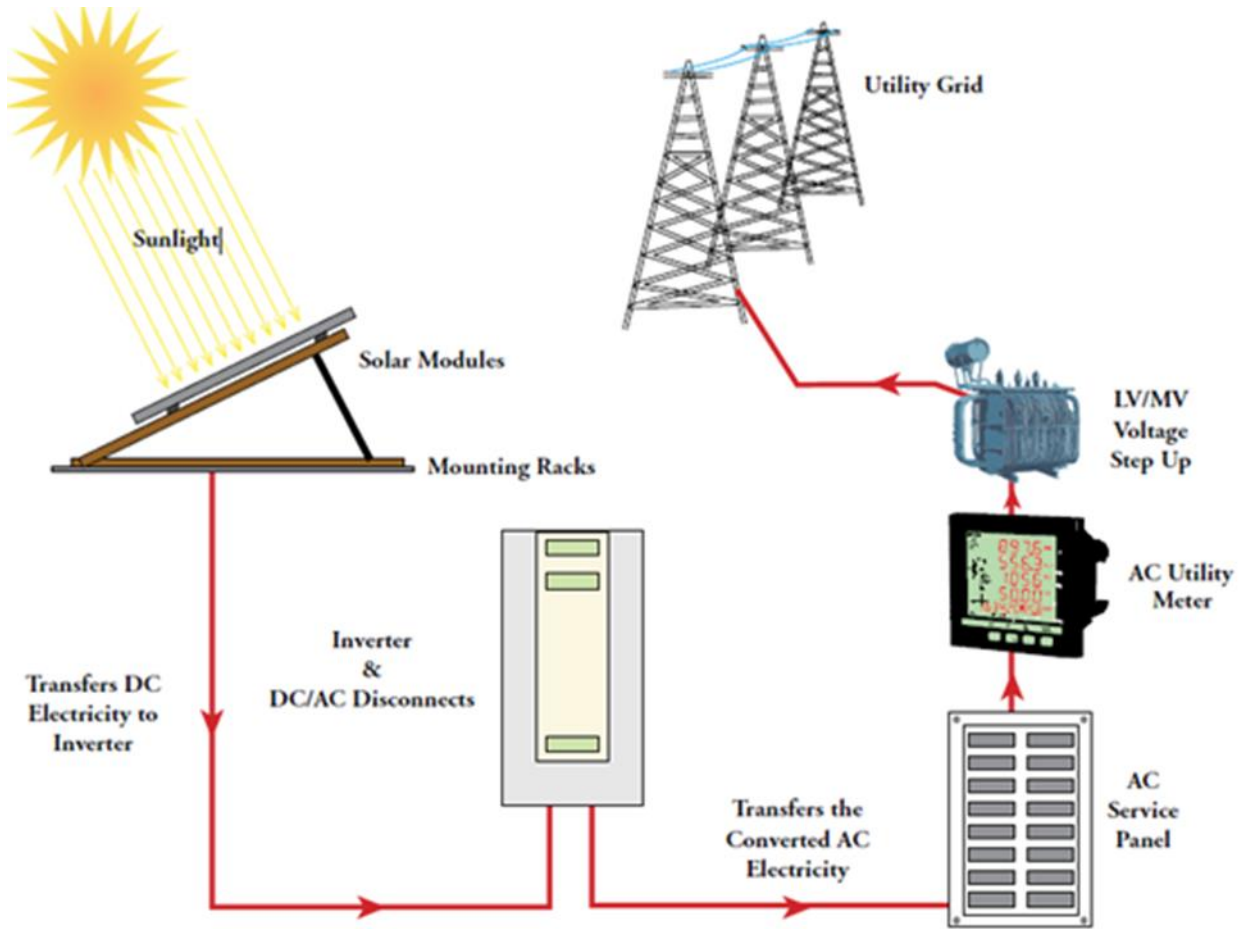
Şekil 1-4: Küme 2 ve Küme 3'e Erişim

1.5 GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ NASIL ELEKTRİK ÜRETİR?

PV modülleri, hareketli parça gerektirmeyen sessiz ve temiz bir süreçte güneş ışınımını fotovoltaik etki yoluyla doğrudan elektrığe dönüştürür. PV etkisi, yarı iletken PV hücrelerine düşen güneş radyasyonunun elektron hareketi oluşturduğu bir yarı iletken etkidir. Bir güneş PV hücresinin çıktısı DC elektriktir. Bir PV güç santrali, gerekli DC güç çıkışını üretmek için modüller halinde birbirine bağlı birçok hücre ve dizilerde birbirine bağlı birçok modül içerir.

Şebekeye bağlı bir güneş enerjisi santralinin işleyişi ve genel düzenlemesi şekilde gösterilmiştir.

Şekil 1-5: Güneş Çiftliği Şeması

2 PROJE GEREKÇESİ

2.1 NEDEN PROJEYE İHTİYAÇ DUYULDU?

Güneş enerjisi, uzun vadeli bir gelecek için güvenebileceğiniz temiz bir enerji kaynağıdır. Bir güneş enerjisi çiftliği güvenilir, uygun maliyetli, kirlilik içermeyen enerji üretir. Uygun fiyatlı, temiz ve sürdürülebilirdir. Güneş enerjisi çevreyi kirletmez ve yenilenebilir olduğundan, güneş enerjisi çiftlikleri fosil yakıt kullanmadan, sera gazı veya radyoaktif veya zehirli atık üretmeden enerji üretir. Diğer bölümde tanımlanan güneş çiftlikleri ile ilgili bazı potansiyel çevresel ve sosyal etkiler, Projenin etkilerini azaltacak hafifletme eylemleri hakkında bilgi ile birlikte yer almaktadır.

2022 yılında Türkiye elektrik tüketimi bir önceki yıla göre %1,2 azalarak 328,9 TWh olurken, elektrik üretimi bir önceki yıla göre %2,5 azalarak 326,2 TWh olarak gerçekleşti. 2022 yılında elektrik üretimimizin %34,6'sı kömürden, %22,2'si doğalgazdan, %20,6'sı hidroelektrikten, %10,8'i rüzgârdan, %4,7'si güneşten, %3,3'ü jeotermal enerjiden ve %3,7'si diğer kaynaklardan elde edilmiştir. . 2023 yılı Mayıs ayı sonu itibarıyla kurulu gücümüzün enerji kaynaklarına göre dağılımı şu şekildedir: %30,2 hidroelektrik enerji, %24,2 doğal gaz, %20,8 kömür, %11 rüzgar, %9,6 güneş, %1,6 jeotermal ve %2,5 diğer kaynaklar.

Türkiye, enerjide dışa bağımlılığını azaltmak için bir Ulusal Yenilenebilir Enerji Eylem Planı geliştirmiş ve uygulamıştır ve iklim değişikliği ile mücadele hedeflerine dayalı olarak yerel kaynakların kullanımını en üst düzeye çıkarmayı planlamaktadır. Bu nedenle Türkiye, ulusal enerji kompozisyonunda yenilenebilir enerjinin payını artırmayı hedeflemektedir ve hükümet, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmak için hedefler belirlemiştir. Türkiye'nin 2023 hedefi, yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam kurulu gücündeki payını yüzde 30'un üzerine çıkarmak; önerilen Proje bu hedefe ulaşılmasında rol oynayacaktır.

3 PROJENİN POTANSİYEL ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİLERİ VE FAYDALARI

3.1 ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Ulusal ÇED hazırlanmış ve 01 Nisan 2022 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığında (ÇŞB) "ÇED Olumlu Kararı" alınmıştır.

UFK ve ulusal gereklilikler uyarınca, ÇSED süreci, ulusal ÇED'de belirtilen tüm hususlar ve ileri çalışmalar dikkate alınarak başlatılmıştır.

Etki önemini belirlemek için bir dizi genel kriter kullanılır ve çeşitli çevresel ve sosyal parametrelere uygulanır.

Çevresel ve sosyal etkiler mümkün olduğunca sayısallaştırılır. Sayısallaştırmanın mümkün/uygulanabilir olmadığı durumlarda, profesyonel muhakeme, deneyim ve mevcut bilgi kullanılarak ve paydaş görüşlerinin dikkate alınması da dahil olmak üzere niteliksel bir değerlendirme yapılır. Verilerde sınırlamalar ve/veya belirsizlikler olduğunda, bunlar değerlendirme sırasında yapılan varsayımlarla birlikte ilgili bölümlere kaydedilir.

Proje Sahibi, Projenin planlama, inşaat ve işletme aktivitelerinin Proje standartlarına uyumluluğunu denetlemek amacıyla bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) geliştirmiştir. ÇSYS politikalar, proje değerlendirme sistemi, projeye özel yönetim planları, destekleyici tematik alt planlar ve ilerlemenin izlenmesi için raporlama şablonlarından oluşmaktadır. Proje Sahibi, ÇSYS'de tanımlanan önlemleri uygulayacaktır.

3.2 KİMLERE DANIŞILDI VE GELECEKTE HANGİ DANIŞMALAR İLE ÇALIŞMA YAPILACAK?

Yerel ÇED çalışmalarının bir parçası olarak Türkiye Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin (29 Temmuz 2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan son versiyonu) 9. Maddesi uyarınca, 05 Ekim 2021 tarihinde Kocalar köyünde bir Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenmiştir.

Toplantı ilanı, toplantı tarihinden önce bir ulusal ve bir yerel gazetede yayımlanmıştır. Ayrıca Kocalar, Bodurlar, Dedeler, Kovandığı köylerinin merkez bölgelerine toplantı davetiyeleri asılmış ve bu köylerin sakinleri davet edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Çanakkale İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü, Boylam Enerji Yatırım Üretim ve Ticaret. A.Ş., EN-ÇEV Enerji Çevre Yatırımları ve Danışmanlığı Haritacılık İmar İnş. A.Ş., köylerin muhtarları ve civar köylerden yöre halkı Halkla İstişare toplantısına katıldı.

Halkın Katılım Toplantısında güneş enerjisi santrali ile ilgili detaylı bilgiler katılımcılarla paylaşıldı ve görsel sunum yapıldı. EN-ÇEV A.Ş. ve Boylam Enerji Yatırım Üretim ve Ticaret A.Ş. A.Ş. temsilcileri, katılımcılar tarafından sorulan soruları yanıtladı ve ayrıca Proje kilometre taşlarının zaman çizelgesi de iletildi.

3.3 SAHADAKİ MEVCUT ÇEVRESEL VE SOSYAL KOŞULLAR NELERDİR?

Akdeniz ikliminin hakim olduğu Çanakkale, Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında bir geçiş kuşağındadır. Deniz seviyesine göre arazi yüksekliği, kıyı bölgesinden iç kısımlara gidildikçe artar ve bu nedenle sıcaklık farkları artar. Proje alanı ağırlıklı olarak volkanik ve karasal kırıntılardan oluşmaktadır.

Proje alanına en yakın yüzey suyu 40 km uzunluğundaki Sarıçay Deresi'dir (Kocaçay) ve Proje alanı çevresinde herhangi bir göl bulunmamaktadır. Sarıçay'ın kolu, kısmen batı ve güney kümelerindeki Ruhsat Alanından geçmektedir. Kumarlar Köyü yakınlarında Altınzeybek-2 Göleti bulunmaktadır. Altınzeybek-2 Göleti, 2019 yılında özel bir maden şirketi tarafından çevre köylere içme ve sulama amaçlı su temini amacıyla yaptırılmıştır.

Mevcut durum hava kalitesi (partikül madde ve çöken toz) ve gürültü seviyesi ölçümleri, proje etki alanı içinde yapılmış ve yasal sınırlara uygun bulunmuştur.

Saros RES Ruhsat Alanı, orman arazisi (%81,6), tarım arazisi (%16,5) ve çayır veya hazine arazilerinden (%1,9) oluşmaktadır. Saros Hibrit GES'in Proje bileşenleri tamamen tarım arazisi üzerinde yer alacaktır. Proje Alanı, Sınıf VI ve Sınıf VII topraklardan oluşmaktadır; tarıma uygun olmayanlardır.

Projeden potansiyel olarak etkilenecek yerleşim yerleri Bodurlar, Dedeler ve Kocalar köyleridir. Sosyal mevcut durum çalışmaları açısından, veriler aşağıdaki kaynaklardan elde edilmiştir: İkincil veriler, Ölçülebilir örneklem anketi (ev anketi ve yerleşim anketi), kilit bilgi kaynaklarıyla derinlemesine görüşme ve Katılımcı gözlemi. Araştırma Alanındaki güvenilir bir hane halkı örnekleme hakkında nicel veri toplamak için anketler kullanılmıştır. Yerleşim yerlerinde rastgele seçilen hanelerle hane anket görüşmeleri 14-15 Kasım 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Anket bulgularına göre bu köylerde 207 kişi ve yaklaşık 71 hane bulunmaktadır.

Mevcut durum değerlendirme çalışmaları, köylerde cinsiyetlerin eşit dağıldığını, bu hanelerde yaşayan insanların %51,6'sının 50 yaşın üzerinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Hanelerin çoğu tarımsal faaliyetler ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. En önemli geçim kaynağı hayvancılıktır, bunu tarım ve emeklilik takip eder. Sakinler hayvanlarını yaşadıkları yerin yakınındaki çayırlarda, tarım arazilerinde veya çayırlarda otlatırlar. Sulama kaynaklarının olmaması, genç nüfusun olmaması, tarımsal verimliliğin düşük olması ve yüksek oranlı sarf malzemeleri (örneğin yakıt) nedeniyle çalışma alanı içinde tarımsal faaliyetler sınırlıdır.

3.4 ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİLERİN VE FAYDALARIN ÖZETİ

Projenin inşaat ve işletme aşamaları için ÇSED çalışmasında belirlenen ana çevresel ve sosyal etkiler (olumlu ve olumsuz) ve etki düzeyini ortadan kaldırmak veya azaltmak için uygulanacak etki azaltma önlemleri Tablo 3-1'de sunulmaktadır.

Tablo 3-1: Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler ve Hafifletme Önlemleri

Ortam Hava Kalitesi
<p>Toz oluşumu, özellikle toprak işleri olmak üzere inşaat faaliyetlerinden kaynaklanan hava kirliliğinin ana kaynağını oluşturmaktadır. Proje hafriyat işleri, arazi tesviyesi ve kazısı, erişim yollarının inşaatı, yer altı kablo hendekleri, EİH kuleleri ve trafo merkezleri için kazıları içerecektir. Parçacıklar nispeten hızlı bir şekilde çökecek kadar ağır olduğundan, parçacıklı madde salındıktan sonra atmosferde yalnızca kısa bir süre bulunur. Bu nedenle, toz emisyonunun etkileri yerel olacaktır ve yerel hava kalitesinde uzun vadeli veya yaygın değişikliklere neden olmayacaktır. Ancak partikül madde birikimi, Proje alanına yakın yerleşim yerleri ve tarım alanları üzerinde kısa vadeli etkilere neden olacaktır.</p> <p>Projenin arazi hazırlama ve inşaat aşamasında hava kalitesi üzerindeki potansiyel etkileri önlemek veya en aza indirmek için aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:</p> <p>Seçilen yakın yerleşim yerlerinde Günlük Görsel Kontroller yapılacak ve gerektiğinde inşaat faaliyetlerinin duraklatılması/durdurulması gibi gerekli hafifletici önlemler alınacaktır;</p> <p>Açık malzeme depolama yığınları için ve toz üreten faaliyetlerin yürütüleceği yerlerde uygulanan örtüler veya rüzgar bariyerleri/perdeler gibi toz kontrol yöntemleri;</p> <p>Araç hareketlerinden kaynaklanan toz oluşumunu önlemek için erişim yolları yongalarla kapatılacaktır;</p> <p>İnşaat sahası içinde seyahat eden araçlar için hız limitleri uygulanacaktır;</p> <p>Toz oluşturan malzemeleri taşıyan tüm kamyonlardaki yükler, toz oluşumunu önlemek için örtülecektir;</p> <p>Malzemelerin yüklenmesi ve boşaltılması atılmadan ve saçılmadan uygulanacak;</p> <p>Araç motorları ve diğer makineler kullanılmadıkları zamanlarda kapatılacak ve gereksiz emisyonlardan kaçınılacaktır;</p> <p>Periyodik bakımları yapılacak makine ve teçhizatın çalışır durumda olması, çevrenin korunmasına yönelik standartlara ve teknik düzenlemelere uygunluğu ve uygun sertifikalara sahip olması;</p> <p>Minimum sayıda makine ve ekipman, mümkün olan durumlarda aynı anda çalışacaktır;</p> <p>Şikayet Mekanizması aracılığıyla toz ve hava kalitesi ile ilgili herhangi bir yorum alınması durumunda şikayet değerlendirilecek ve gerekli durumlarda düzeltici faaliyetler uygulanacaktır.</p> <p>Santralin işletilmesi sırasında idari binanın ısıtılmasında elektrik enerjisi kullanılacağından emisyon oluşmayacak ve araç trafiği minimum düzeyde tutulacaktır. Bu nedenle, tesisin işletilmesinin hava emisyonlarına neden olması ve yerel hava kalitesi üzerinde herhangi bir olumsuz etki yaratması beklenmemektedir. Buna göre, operasyonlar sırasında yerel ortam hava kalitesi üzerinde beklenen etki önemsiz olacaktır.</p>
Gürültü Etkileri
<p>İnşaat makine ve ekipmanlarının çalıştırılması, arazi hazırlama ve inşaat faaliyetleri sırasında gürültü üretecektir. Sonuç olarak, alıcılar üzerinde gürültü etkileri meydana gelecektir.</p> <p>Gürültü etkilerinden etkilenmesi muhtemel olan alıcılar, Bodurlar, Kocalar ve Dedeler Köyleri sakinleridir.</p> <p>Kaynaktaki Kümülatif Gürültü Seviyesi, en kötü durum durumunu göstermek için tüm makine/ekipmanın maksimum sayısının aynı anda maksimum ses seviyelerine sahip bir yerde çalıştığı varsayımına dayalı olarak hesaplanır.</p> <p>Arazi hazırlama ve inşaat aşamasında hassas alıcılar üzerindeki potansiyel gürültü etkilerini en aza indirmek ve izlemek için aşağıdaki hafifletme ve izleme faaliyetleri uygulanacaktır:</p> <p>Projeye özgü İnşaat Gürültü Yönetim Planı geliştirilecek ve uygulanacaktır;</p> <p>İnşaat faaliyetleri yalnızca 08:00-18:00 saatleri arasında gerçekleştirilecektir;</p> <p>İnşaat aracı motorları ve diğer makineler kullanılmadıkları zamanlarda gereksiz gürültü oluşumundan kaçınılarak kapatılacaktır;</p> <p>İstifleme çalışmaları yapılırken, gürültüye duyarlı en yakın alıcılardaki aşımaları önlemek için diğer makineler kapatılacaktır;</p> <p>İyi çalışma koşullarını sağlamak için makine ve teçhizatın periyodik bakımları yapılacaktır;</p> <p>Aynı anda çalışan makine ve ekipman sayısı mümkün olduğunca asgari düzeyde tutulacaktır;</p> <p>Şikayet mekanizması, Proje Paydaş Katılım Planı doğrultusunda uygulanacaktır. Bu ÇSED'de tanımlanan Gürültüye Duyarlı Alıcılardan (GDA) gürültü ile ilgili herhangi bir şikayet alınırsa, bu alıcılarda bir defalık gürültü izlemesi yapılacak ve gerektiğinde düzeltici önlemler alınacaktır.</p>

Güneş enerjisi çiftliklerinin işletilmesi sırasındaki gürültü kaynakları çok sınırlıdır; trafolar ve invertörler kapatılacak ve çalışanların taşınmasından kaynaklanan trafikten kaynaklanan gürültü emisyonları minimum düzeyde olacaktır. Gürültü emisyonları bu nedenle önemsiz olacaktır.

İşletmeden çıkarma aşamasındaki gürültü etkisinin büyüklüğünün, daha kısa bir süre için inşaat gürültüsüne benzer olması beklenmektedir. Etki azaltma önlemleri, inşaat sırasında alınan önlemlere benzer olacaktır.

Arazi Kullanımı, Toprak ve Görsel Etkiler

Arazi hazırlama ve inşaat aşamasında topraklar ve jeoloji üzerindeki başlıca Proje etkileri ve/veya riskleri arasında üst toprak kaybı (nicelik ve/veya bitkisel kalite açısından); toprak işleri nedeniyle toprak bozulması ve erozyon; ve kazalardan ve tehlikeli madde ve atıkların uygunsuz yönetiminden kaynaklanan toprak kirlenmesi riski. Toprak kaybını ve erozyonu en aza indirmek için etki azaltma önlemleri uygulanacaktır. Bir Atık Yönetim Planının uygulanması ve Proje çalışanları için bir eğitim programı da dahil olmak üzere atıkların ve tehlikeli maddelerin uygun yönetiminin sağlanması yoluyla toprak kirliliği önlenecek/en aza indirilecektir.

Bu etki azaltma önlemlerinin uygulanmasının ardından, arazi hazırlığı ve inşaat sırasında kalan etki ihmal edilebilir düzeyde olacaktır. Önerilen yeniden bitkilendirme ve standart kirlilik önleme önlemlerinin uygulanması koşuluyla, Projenin işletme aşaması sırasındaki topraklar üzerindeki diğer etkileri asgari düzeyde olacaktır.

PV tesislerinin görsel etkileri, önerilen geliştirmeden etkilenen alıcıların (örn. konut sakinleri, rekreasyon amaçlı kullanıcılar, turistler vb.) kullanımına sunulan görüşlerin kompozisyonu ve karakterindeki değişikliklerden kaynaklanmaktadır. Bölgenin topografik özellikleri ve Projenin yerleşimi dikkate alındığında, görsel etkilerin alıcıları Dedeler (Orta derecede önemli), Bodurlar (Önemsiz) ve Kocalar (İhmal Edilebilir Önem) köylerinin sakinleri olarak belirlenmiştir.

Su ve Atıksu

İçme suyu, yerel piyasadan şişe su olarak satın alınacak ve kullanma suyu, kullanım standartlarına uygun çevre köylerden tankerlerle sağlanacaktır. Toz bastırma için tahmini su ihtiyacı 40 tondur. Toz bastırma suyu, Etili Köyü ortak su kaynağından (köy çeşmesi) temin edilecektir. Su kamyonları ve fiskejeler kuru dönemlerde toz bastırma (maksimum 80 ton/gün) yapacaktır. Proje Sahası ile en yakın yerüstü su kütleleri arasındaki mesafenin uzun olması nedeniyle, inşaat çalışmalarının yakındaki yüzey sularının su kalitesi üzerinde herhangi bir etkisinin olması beklenmemektedir. Ayrıca depolama alanları (serme alanı içinde) ve inşaat faaliyetleri derelere yakın olmayacaktır. Bu nedenle, bu tür etkilerin meydana gelmesi olası değildir.

İşletme aşamasındaki su talebi esas olarak ıslak panel temizliği için olacaktır. Proje Şirketinden alınan bilgilere göre yılda 470 ton/yıl su kullanılacaktır. Planlanan panel temizleme konfigürasyonuna göre, su kaynaklarının mevcudiyeti üzerindeki etkinin küçük olduğu kabul edilir. Ancak, kaynak seçildikten sonra mevcut kapasiteye ve talebe göre seçilen kaynağın kullanılabilirliğinin daha fazla değerlendirilmesi önerilir.

Atık Yönetimi

Arazi hazırlık ve inşaat aşamasında oluşan başlıca atık türleri arasında evsel atıklar, ambalaj atıkları, hafriyat ve inşaat atıkları, tehlikeli atıklar ve diğer özel tehlikeli atıklar (tıbbi atık, atık elektrikli/elektronik ekipman, atık pil ve akümülatörler, atıklar gibi. yağlar, atık bitkisel yağlar, ömrünü tamamlamış lastikler ve araçlar vb.) yer almaktadır

Proje Şirketi ve yükleniciler, Proje Atık Yönetim Planı'nın gerekliliklerine ve ulusal mevzuata uymanın yanı sıra atık yönetimine ilişkin uluslararası standartları uygulayarak atık oluşumundan kaynaklanan etkileri önlemeye ve/veya en aza indirmeye kararlı olacaklardır.

İnşaat aşamasında evsel atık üretiminin 74 kg/gün olacağı tahmin edilmektedir. Proje inşaat faaliyetleri nedeniyle yerel depolama tesislerine gelen ek yükün %0,39 olduğu tahmin edilmektedir ki bu ihmal edilebilir düzeydedir. İnşaat süresince günlük ambalaj atığı üretiminin yaklaşık 22,2 kg olduğu tahmin edilmektedir.

Oluşan evsel atıklar, yerel yönetmeliklere ve uluslararası standartlara uygun olarak, sahadaki atık depolama alanlarında depolanmakta ve kamyonlarla düzenli olarak Çanakkale Düzenli Depolama Sahasına taşınmaktadır. Benzer şekilde, ambalaj atıkları (ve diğer tüm geri dönüştürülebilir atıklar) ayrılacak ve sahadaki geçici depolama tesislerinde depolanacak ve yerel düzenlemelere uygun olarak uygun yönetim için lisanslı bir geri dönüşüm şirketi tarafından düzenli olarak toplanacaktır.

İnşaata özgü diğer atık türleri arasında kereste, talaş, tahta paletler, metal artıkları ve çimento torbaları vb. bulunmaktadır. Tehlikeli maddeler (örn. yakıtlar, kimyasallar, boyalar, yağlar, solventler vb.), atık yağlar, atık bitkisel yağlar, atık lastikler ile kirlenmiş malzemeler, kullanılmış pil ve akümülatörler, elektronik atıklar, floresanlar ve eser miktarda tıbbi atıklar arazi hazırlama ve inşaat sırasında oluşmaktadır. Bu atıkların ayrılması

ve geçici depolanması, Proje Atık Yönetim Planı gereklilikleri doğrultusunda gerçekleştirilecek ve lisanslı bir atık yönetimi/geri dönüşüm şirketi tarafından düzenli olarak toplanacaktır. Bu nedenle, önemli bir etki beklenmemektedir.

Tesis tamamen faaliyete geçtiğinde proje personeli sayısı önemli ölçüde azalacak ve bu da evsel atık miktarını azaltacaktır. İnşaat aşamasına benzer şekilde, evsel atıklar geçici olarak depolanacak ve düzenli olarak bertaraf edilecektir. İşletme aşamasında, potansiyel olarak tehlikeli maddelerle kontamine olmuş malzemeler, atık yağlar, atık bitkisel yağlar, atık lastikler, kullanılmış pil ve akümülatörler, elektronik atıklar, floresanlar gibi sınırlı miktarlarda tehlikeli atıklar olacaktır. Lisanslı bir geri dönüşüm şirketi düzenli olarak ambalaj atıklarını toplayacaktır. Tüm atık yönetimi uygulamaları, Proje Atık Yönetim Planı ve ulusal yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirilecektir. Bu nedenle, atık yönetiminin potansiyel etkisi önemsiz olacaktır.

Ömrünü tamamlamış ve kırılmış/hasar görmüş güneş panelleri doğru yönetilmediği takdirde içerdikleri tehlikeli madde nedeniyle çevre ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olabilmektedir. Proje Şirketi, potansiyel yönetim stratejilerini değerlendirecek ve kullanım ömrü dolmuş ve kırılmış veya hasar görmüş güneş panelleri için uygun ve etkili bir geri dönüşüm/yeniden kullanım mekanizması sağlamak üzere PV paneli üreticisi ile işbirliği yapacak veya sertifikalı bir atık yönetim şirketi görevlendirecektir.

Projenin hizmetten çıkarma aşamasında, ömrünün sonundaki PV panelleri ana endişe kaynağı olacaktır. İşletme aşamasında kırılan/hasar gören panellerde olduğu gibi, ömrünü tamamlamış güneş panelleri için de PV panel üreticisi ile işbirliği içinde uygun bir geri dönüşüm/yeniden kullanım mekanizması geliştirilecektir. Bu seçenek uygulanamaz ise, bu amaçla diğer geri dönüşüm tesisleri devreye girecektir.

Biyçeşitlilik

Korunan alanlar

İki koruma alanı vardır: Biga Dağları ÖDA ve Çanakkale Boğazı ÖKA. Bu korunan alanların hiçbiri GES proje alanı ile örtüşmemektedir, ancak ÖDA daha geniş RES alanı ile örtüşmektedir.

Oldukça sınırlı olmakla birlikte, Biga Dağları ÖDA hakkındaki bilgiler, bölgenin daha önce örtüşen sınırlarla Önemli Bitki Alanı (ÖBA) olarak tanımlanmış olması nedeniyle üç endemik flora türünün varlığı nedeniyle ÖDA olarak atandığını düşündürmektedir. Öte yandan ÖDA listesindeki iki kuş türü, Avrupa'da azalan popülasyonları nedeniyle Habitat Direktifi Ek II türleridir, ancak uzman görüşüne göre, bölgedeki ve ayrıca tercih ettikleri habitatlardaki daha geniş bölgedeki popülasyonları sağlıklıdır ve doğrudan hiçbir tehdit oluşturan etkisi yoktur.

Çanakkale Düzü ÖKA, Saros GES'in 20 km batısında yer alır ve alan, 2016 yılındaki son değerlendirmede Yelkovan Yelkovanının (Puffinus yelkouan) geçiş hareketinin varlığı nedeniyle tayin edilmiştir. Yelkovan Yelkovan, IUCN Kırmızı Listesindeki hassas bir türdür. .

Proje Sahası, Türkiye'nin yasal olarak Korunan Alanlarından herhangi biri içinde yer almamakta veya bunlarla çakışmamaktadır. Mesafe nedeniyle korunan alanlarda Proje faaliyetlerinin doğrudan veya dolaylı bir etkisinin olması beklenmemektedir. GES ile ÖKA arasındaki mesafe nedeniyle Çanakkale Boğazı ÖKA'nın projeden etkilenmesi beklenmemektedir.

Habitatlar ve Flora

GES sınırı içindeki habitatlar şunları içerir: Karışık Yaprak Döken Meşe Ormanları (G1.7), Pinus nigra ve Yaprak Döken Karışık Meşe Ormanı (G4.B), Doğu Garikler (F6.2), Sürekli Mezotrofik Çayır (E2.1) ve Küçük- Ölçekli Tarım Arazileri (I1.2). Bu habitatlar öncelikli habitatlar değildir ve öncelikle değiştirilmiştir, bu nedenle ihmal edilebilir koruma değerlerine sahip oldukları ve ayrı ayrı değerlendirilmedikleri düşünülmüştü.

Habitatlara ve bitki örtüsüne en belirgin etki, dahili yol inşaatı ve binaların bir sonucu olarak habitat kaybı, parçalanması ve bozulması olacaktır. Ancak bu etkilerin, kalıcı habitat kaybının boyutu nedeniyle sınırlı olması muhtemeldir. Güneş enerjisi ünitelerinin inşaatının bir sonucu olarak habitatlara ve bitki örtüsüne geçici etkiler de muhtemeldir.

Azaltma açısından, habitat kaybını ve bozulmayı azaltmak için tüm inşaat ve işletme çalışma alanları minimumda tutulacaktır. Off-road erişimi yasaklanacaktır. Tüm inşaat trafik faaliyetlerini en aza indirecek planlar uygulanacaktır. Çalışma periyotlarında gerekli durumlarda toz bastırma önlemleri uygulanacaktır. Daha fazla temizlik gerektiren tüm ormanlık alan ve ağaçlar, kalifiye bir ekolojist tarafından denetlenecektir. Daha fazla hafifletme rehberliği sağlamak için tesis için bir BYP üretilen olacaktır. Ulusal bir tohum bankasına gönderilen Saros RES için daha önce bir tohum toplama çalışması tamamlanmış olup, inşaat sonrasında saha geneline yayılacaktır.

Sökülen veya kesilecek olan ağaçlar ya uygulama alanı sınırları içinde yeniden dikim programı ile değiştirilecek ya da projenin net zarara yol açmamasını sağlayacak ilgili makama katkı sağlanacaktır, ormanlık / ağaçlar ve

potansiyel olarak bu habitatın net kazancıyla sonuçlanacaktır. Bitki örtüsü anketleri, sonuçları ÇSED için tamamlanan anketlerin sonuçlarıyla karşılaştırılacak olan operasyonel izlemenin bir parçası olarak tamamlanacaktır. Bu, güneş enerjisi santralının inşası sırasında kaybolacak olan habitatların yeniden büyümesini ve güneş dizileri altında habitat geri kazanımını izleyecektir. Projenin EİH dahil olmak üzere Proje alanı içindeki Ek 1 habitatında net bir kazanç sağlaması için gereken şekilde düzeltici önlemler alınacaktır. Önlemlerin ardından, işletme veya inşaat faaliyetinin habitatlar ve bitki örtüsü üzerindeki etkisi en aza indirilir.

Fauna

Proje sahasındaki faunanın, habitat kaybı/bozulması, rahatsızlık (insanların varlığı, yapay aydınlatma, toz ve gürültü), inşaat çalışmaları nedeniyle yaralanma veya ölüm ve artan trafik ve geçici habitat parçalanması yoluyla inşaatın etkilenmesi muhtemeldir.

Memeliler arasında Proje alanı ve yakın çevresinde 28 tür bulunmaktadır. IUCN kriterlerine göre, bölgede tehdit altındaki kategorilerde iki memeli türü (Boz Ayı (VU) ve Kuyruklu Fındık Faresi (VU)) bulunmaktadır. Araştırmalar sırasında Fare Kuyruklu Fındık Faresi not edilmedi, ancak onların da var olması ve yuva yapmak için içi boş ağaçlar kullanması bekleniyor. Boz Ayı daha önce köylüler tarafından not edilmişti ve habitat tahribatından ve parçalanmasından muzdarip olabilir, ancak araştırmalar sırasında kaydedilmedi.

Yarasa türlerinin de habitat kaybı ve bozulmasından, rahatsızlıktan, yaralanma ve ölümden etkilenmesi muhtemeldir. Ek olarak, üreme ve tüneme alanlarının kaybı önemli bir etki olabilir. Yarasa ses kayıtlarının sonogram analizi sonuçlarına göre, 2022 sonbaharında Saros GES araştırmalarında toplam 14 yarasa türü kaydedilmiştir. Bu türlerden dördünün yaşam alanında kaybolması nedeniyle Orta koruma değerine sahip olduğu görülmüştür. Sahadaki memeliler üzerinde minimum etkiyi sağlamak için, toz önleme, gürültü yönetimi, habitatın kaldırılmasına ilişkin ekolojist gözetimi ve yapay aydınlatmanın kontrolünü detaylandıran belgeler üretilecektir.

Adi Kaplumbağa, araştırma dönemi boyunca düzenli olarak görülmüştür. Bu nedenle bu çalışmanın gösterge türlerinden biri olarak seçilmiştir. Bu türün net bir şekilde kaybolmamasını sağlamak için kaplumbağanın yer değiştirmesi yapılacaktır. Bu yer değiştirme için metodolojinin detayları BYP'de sağlanacaktır.

Saha personelinin saha yollarındaki memeli, amfibi veya sürüngen ölümlerini kaydetmesi istenecek ve bu bilgi Proje Ekolojisti'ne iletilecektir. Tabelalar, saha genelindeki hız sınırlarının düşürülmesi veya gerekirse hayvan tünellerinin inşası dahil olmak üzere düzeltici eylemler dikkate alınacaktır. Fauna türlerinin izlenmesi, GES'in işletme aşaması sırasında gerçekleştirilecektir.

Kuşlar

Yardımcı Güneş Enerji Santrali Projesi sahalarında 36 kuş türü gözlemlenmiştir. Küresel koruma endişesi taşıyan iki tür kaydedilmiştir ve bunlar; IUCN Kırmızı Listesi'nde Hassas olarak yer alan Avrupa Kumru (*Streptopelia turtur*) ve Tehdit Altında olarak listelenen Mısır Akbabası (*Neophron percnopterus*).

Ornitolojik araştırmalar sırasında Mısır Akbabasının büyük ölçekli bir göçü gözlemlenmedi. Ayrıca, Proje Sahası havada süzülen göçmen kuşların birincil göç yolları üzerinde yer almamaktadır; ancak Mısır akbabasının Proje Sahası'ndan geçtiği gözlemlenmiştir.

Avrupa kumru, etki alanında yaz ziyaretçisidir ve saha çalışmaları sırasında genellikle köylerin ve tarım alanlarının yakınında gözlenmiştir. Proje Sahası içinde birkaç birey de gözlenmiştir ve muhtemelen ormanlık alanlarda ürerler ve tarım alanlarını yiyecek arama için kullanırlar.

Saha çalışması bulgularına göre, proje sahası Tehlike Altındaki herhangi bir avifauna türü için kritik bir yuvalama/üreme alanı değildir.

Kuş türlerinin, üreme/beslenme habitatının kaybindan/bozulmasından ve inşaat sırasındaki rahatsızlıktan (insanların varlığı, yapay aydınlatma, toz ve gürültü) etkilenmesi muhtemeldir. İnşaat etkileri, Proje Sahası ve 500 m'lik bir tampon dahil EİH güzergâhları ile sınırlı olacaktır. Tüm üreyen kuş türleri üzerindeki potansiyel etkiyi en aza indirmek için, mümkünse ana kuş üreme döneminin dışında bitki örtüsü temizliği yapılacaktır. Bunun mümkün olmadığı durumlarda, temizlenecek alanlar temizleme işleminden önce üreyen kuşlar için kontrol edilecek ve yuva yapan kuşlar bulunursa uygun etki azaltma önlemleri uygulanacaktır. Bu, civcivler tüylenene kadar aktif yuvanın 50 m yakınında inşaat yapmaktan kaçınmayı içerebilir. Rahatsızlık için yönetim planı gibi diğer önlemler BYP'de belirtilecektir.

GES'in işletme aşamasında izleme ve üreyen kuş kontrolleri yapılacaktır. Bu hafifletme önlemlerinin ardından, avifauna üzerindeki etkiler en aza indirilecektir.

Arazi edinimi

Proje için arazi ediniminden toplam 1.406.193 m² arazi etkilenecektir. Bu alan tarım arazisi olarak sınıflandırılır ve özel mülkiyete aittir. Alan tarımsal faaliyetler için uygun değildir ve herhangi bir kişi tarafından ekonomik amaçlı kullanılmamaktadır. Arazi edinim süreci halen devam etmektedir. Bugüne kadar karşılıklı anlaşma yoluyla 1.000.000 m²'den biraz daha az arazi satın alınmış, 411.000 m² arazi ise kamulaştırmaya tabi tutulmuştur.

Proje sonucunda hiç kimsenin evlerinden veya köylerinden fiziksel olarak taşınması gerekmeyecek olsa da, bazı haneler arazi mülkiyetini kaybedecektir. Proje Şirketi, projeyi IFC, Performans Standardı 5, Arazi Edinimi ve Zorunlu Yeniden Yerleşim ve Türk arazi kamulaştırma yasasına uygun olarak gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Proje Şirketi, arazi kamulaştırması için en uygun seçeneğin karşılıklı anlaşma olduğunu kabul etmektedir.

İstihdam

İnşaat aşamasında yerel olarak sınırlı sayıda geçici iş yaratılacaktır. Proje, vasıflı ve vasıfsız işgücü dahil olmak üzere yaklaşık 225 (yoğun zamanda maksimum 350) istihdam fırsatı yaratacaktır.

Projenin, işletme sırasında yaklaşık beş idari ve teknik profesyonel gerektirmesi ve bunun da yerel topluluklar üzerinde sınırlı etkisi olacak sınırlı iş fırsatına yol açması beklenmektedir.

Şirket bir işgücü ve İstihdam Yönetim Planı geliştirecektir. IFC Performans Standartlarına uygun olarak Şirket, projenin yürütülmesi sırasında aşağıdakileri sağlayacaktır:

- Mümkün olduğunca yerel topluluklardan işçi alımı/işe alınması.
- İşe alma / işe alma prosedürünün şeffaflığı.
- İşe alım seçim sürecinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesi.
- Mümkünse, proje alanındaki işsizler için eğitim ve beceri geliştirme programları.

İş fırsatları

Proje, ulusal ve bölgesel düzeydeki şirketler için ve ayrıca bir ölçüde proje bölgesindeki şirketler için iş fırsatları yaratacaktır. İnşaat aşaması aynı zamanda güneş enerjisi projesinin yakınındaki komşu toplulukların ekonomik faaliyetlerini ve bu toplulukların sağladığı hizmetleri de canlandıracaktır.

Proje, inşaat ve işletme aşamasında yerel ekonomi için iş fırsatları yaratabilir. Ancak bunlar çok sınırlı olacaktır. Her iki aşamayla ilgili iş fırsatlarını geliştirmek için aşağıdaki azaltım yöntemleri uygulanmalıdır:

- Yerel alandan mal ve hizmet tedarik etme fırsatlarının belirlenmesi.
- Yerel şirketlerden oluşan bir veri tabanı geliştirilmesi ve ihale sürecinin aktarılması

İşçi Konaklaması

Yüklenici, mümkün olduğunda işçileri Çanakkale Şehir Merkezindeki mevcut konaklama yerlerinde barındıracak ve yerel işgücünün kullanıldığı durumlarda, bu işçiler inşaat faaliyetleri sırasında kendi evlerinde kalabileceklerdir. Mevcut barınmanın bir seçenek olmadığı durumlarda, Yüklenici işçiler için geçici kampları kullanacaktır.

Kültürel Miras

Proje alanı içerisinde herhangi bir kültür varlığı bulunmamaktadır. Ancak taşınmaz kültürel mirasın kırsal yerleşim yerlerinde ve engebeli dağlık bölgelerde bulunabileceği belirtilmektedir. Projenin arazi hazırlama ve inşaat aşaması toprak işleri ve kazı faaliyetlerini içereceğinden, Proje Alanında bulunabilecek diğer keşfedilmemiş arkeolojik buluntulara olası zararı önlemek için bir tesadüfi buluntu prosedürü uygulanacaktır. Şirket, Proje çalışmaları sırasında keşfedilebilecek olası tesadüfi buluntuların yönetimi ile ilgili olarak Türk Kanunlarının gerekliliklerine uyacaktır.

3.5 ETKİLER NASIL YÖNETİLECEK VE AZALTIYACAK?

Borusan Enbw, Borusan ve SPV şirketlerinin sahip olduğu tüm Enerji Projelerini kapsayan kurumsal bir ÇSYS çerçevesi geliştirmiştir. Bu ÇSYS çerçevesi, tüm projeleri kapsayan politikalar ve alt tematik planlardan oluşur. Proje Şirketi, mevcut kurumsal ÇSYS'yi uyarlayarak ve Saros WF Projesi ÇSYS'ni genişleterek Saros Hibrit GES Projesi'nin geliştirme, inşaat ve işletme faaliyetlerini denetlemek için bu çevresel ve sosyal yönetim sistemini

(ÇSYS) uygulayacaktır. ÇSYS, Borusan-EnBW gerekliliklerinin uygulanmasına yönelik prosedürlerin ana hatlarını çizen Yüklenici tarafından hazırlanacak yönetim planları ile desteklenecektir. ÇSYS çerçevesi, ISO14001:2015 Çevre yönetimi, ISO 26000: 2010 Sosyal sorumluluk; ve ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği yönetimi gereklilikleriyle uyumlu hale getirilecektir.

3.6 PROJE HAKKINDA NASIL DAHA FAZLA BİLGİ EDİNEBİLİRİM?

Proje için halka açık bilgilerin ve paydaş katılımının açıklanmasına rehberlik etmesi için bir Paydaş Katılım Planı (PKP) geliştirilmiştir. PKP düzenli olarak gözden geçirilecek ve gerektiğinde güncellenecektir. PKP aşağıdakileri içerir:

- ✓ Paydaşların ve diğer etkilenen tarafların belirlenmesi
- ✓ Kamu istişareleri ve bilgi paylaşım gereklilikleri
- ✓ Paydaş katılım metotları ve kaynakları kapsayan Paydaş Katılım Programı
- ✓ Şikayet mekanizması

3.7 NASIL SÖZ SAHİBİ OLURUM?

Tüm endişeler ve talepler, Ek A'da verilen şikayet formu doldurularak iletilebilir ve aşağıda verilen web sitesinde şirkete gönderilebilir.

İnternet sitesi :<https://www.borusanenbw.com.tr>

Ek A

Şikayet Formu

Doc. No. P0032602-2-1-03 – Temmuz 2023

PROJE / TESİS BİLDİRİM FORMU

FORM BİLGİLERİ	
Form No.	
Tarih	
Kayıt Alan Yetkili	

PAYDAŞ BİLGİLERİ	
Anonim ☐	 Kimliğinizi bildirmek istemiyorsanız bu formu "anonim" kutucuğunu seçerek doldurabilirsiniz. Anonim kutucuğu seçildiğinde ilgili talebe <i>doğrudan geri dönüş yapılamayacaktır.</i>
Anonim Değil ☐	
Ad Soyad	
Cep Tel No.	
Adres	
E-mail (opsiyonel)	
Proje / Santral Adı	
İletişim Tercihleri	Telefon ☐ E- Posta ☐ Posta ☐
Konu	Soru ☐ Şikayet ☐ Talep ☐ Öneri ☐
Açıklama	Forma konu olan soru, şikayet, talep ve önerinizi detaylandırınız. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Çözüme Yönelik Paydaş Öwnerileri	

Soru / Şikayet / Talep / Öneri Sahibi
İmzaTalebi Alan Şirket Sorumlusu
İmza

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNE DAİR AYDINLATMA METNİ-PROJE/TESİS BİLDİRİM FORMU

Bu aydınlatma metni, kişisel verilerinizin **Borusan EnBW Enerji Yatırımları ve Üretim A.Ş.** ve Borusan EnBW Enerji Yatırımları ve Üretim A.Ş.'nin ilgili iştirak şirketi^[1] ("**Şirket**") tarafından nasıl işlendiği hakkında bilgiler içermektedir.

Kişisel Verilerin İşlenme Amaçları ve Dayanılan Hukuki Sebepler

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 5. Maddesi kişisel veri işlemenin hukuki sebeplerini düzenlemektedir. Kişisel verileriniz, olası bir hukuki uyuşmazlık durumunda haklarımızın korunabilmesi ve kullanılması ile hukuki süreçlerin yürütülmesi amaçlarıyla işlenirken "bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması" hukuki sebebine dayanılmaktadır.

Kişisel verileriniz, sizinle iletişime geçilmesi, proje/tesis bildirim formu aracılığıyla şikayet, talep, öneri ve sorularını ileten kişilerin taleplerinin yanıtlanması, sorunlarının tespiti, giderilmesi ve bu süreçlerde kişiler ile iletişime geçilmesi, destek talep edilmesi ya da bir bilgi isteğiyle bağlantılı olarak Şirket ile iletişim kurduğunuzda, isteğinizin yerine getirilmesi, projelere ilişkin talep, öneri, soru ve şikayetlerinizin alınması sonuçlandırılması ve destek sağlanması, geri bildirimleriniz doğrultusunda iş faaliyetlerimizin incelenmesi, geliştirilmesi ve denetlenmesi amaçlarıyla işlenirken "ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla veri işlemenin meşru menfaatlerimiz için zorunlu olması" hukuki sebebine dayanılmaktadır.

İşlenen Kişisel Veriler

Yukarıda belirtilen amaçlar dahilinde kimlik ve iletişim bilgileriniz ile Proje/Tesis Bildirim Formunu doldurma amacınıza ilişkin bilgiler işlenmektedir.

Kişisel Verilerin Üçüncü Tarafalara Aktarılması

Kişisel verileriniz, "**Kişisel Verilerin İşleme Amaçları ve Dayanılan Hukuki Sebepler**" başlığında belirtilen amaçlar doğrultusunda ve belirtilen hukuki sebeplere dayalı olarak tedarikçiler, iş ortakları, grup şirketler ile yetkili kurum ve kuruluşlarla paylaşılmaktadır. Kişisel verileriniz üçüncü taraflar ile paylaşılırken, Kanun'un 8. ve 9. maddelerinde belirtilen kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin kurallara uygunluk sağlanmaktadır.

Kişisel Verilerin Toplamının Yöntemi ve Hukuki Sebepleri

Kişisel verileriniz, bilgilerinizi fiziki ortamda sağlamanız suretiyle, veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yöntemlerle toplanmaktadır. Forma ilişkin ayrıca telefon veya e-posta yazışması gibi iletişimlerde ise kısmen veya tamamen otomatik yöntemlerle verileriniz toplanmaktadır. Kişisel verileriniz işlenirken bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması ile ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, Şirket'in meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması hukuki sebeplerine dayalı olarak hareket edilmektedir.

İlgili Kişi Tarafından Kişisel Verilere İlişkin Hakların Kullanılması

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 11. maddesi, ilgili kişilerin (kişisel verileri işlenen gerçek kişilerin) kişisel verilerinin düzeltilmesini isteme, verilerin kime aktarıldığını öğrenme gibi birtakım haklarını düzenlemektedir. Bu maddede belirtilen haklarınızı kullanmak için, <https://www.borusanenbw.com.tr/kurumsal/Kvk> adresinde yer alan Başvuru Formu'nu doldurabilir ve Form'da belirtilen şekilde bize gönderebilirsiniz. Ayrıca, **Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ**'de belirtilen diğer yöntemleri de tercih edebilirsiniz.

RINA Danışmanlık Mühendislik Limited Şirketi

Değirmen Sok. Nida Kule İş Merkezi No:18 Kat:9 Kozyatağı 34742 - İstanbul-Türkiye | +90 216 3475666 F. +90 216 5509865
info-turkey@rina.org | www.rinaconsulting.org